

IV. 10 Otec Šukry nachází mrtvé tělo syna a bůh smrti Jama mu popisuje následné životy jeho syna.

VASIŠTHA pokračoval: Po sto nebeských let se mudrc Bhrgu oddával kontemplaci a poté se zvedl ze svého místa. Před sebou nespátřil svého syna Šukru, ale jen vysušené tělo odporného vzezření, kterému se v očích důlcích usadili a množili červi. Pohled na zubožené tělo syna mudrce zcela ovládl. Neuvědomil si přirozený běh událostí a pln hněvu se rozhodl zaklít Čas za to, že způsobil předčasnou smrt jeho syna.

V tom okamžiku Čas, nebo též Jama, bůh smrti, přistoupil k mudrci v hmotném těle. V jedné ruce držel meč, ve druhé oprátku a oděn byl v neproniknutelném brnění. Měl šest rukou a šest tváří a obklopovala ho družina jeho sloužících a poslů. Plál plameny zániku, jež vycházely z jeho těla a ze zbraní, které držel v rukou. Svým chladným a neochvějným hlasem promluvil Čas k mudrci.

ČAS neboli JAMA pravil: Ó mudrci, jak je možné, že moudrý člověk jako ty předvádí tak nedůstojné chování? Mudrc neztrácí klid, ani když je napaden, ale ty jsi pozbyl rovnováhy, třebaže se tě nikdo ani nedotkl. Jsi úctyhodný člověk a já jsem ten, kdo dodržuje slušné způsoby chování. Proto ti bez jakýchkoli postranních úmyslů vzdávám poctu.

Nepromarni své zásluhy marným předváděním své schopnosti zaklínat. Pamatuj, že mě se nedotknou ani ohně kosmického zániku. Jak dětské je od tebe, když doufáš, že mě můžeš zničit kletbou.

Jsem Čas. To já jsem zničil bezpočet bytostí, ba dokonce i bohů, kteří vládli tomuto vesmíru. Svatý muži, já jsem ten, kdo se živí, a ty jsi mou potravou. Tak je to přirozeně určeno. Tento vztah se neřídí tím, co chceme nebo nechceme. Oheň ze své přirozenosti směřuje vzhůru a voda zase přirozeně teče dolů. Jídlo si hledá trávníka a stvořené objekty hledají svůj konec. Je to tak, jak určil Nejvyšší: ve všech věcech přebývá samotné Já. Při jasném zření neexistuje ten, kdo koná, ani ten, kdo zakouší. Pouze nepročištěnému zraku, který vnímá rozdělení, se zdá, že takové rozdělení skutečně existuje.

Jsi znalec Pravdy a víš, že tu není ani konání ani nekonání. Bytosti přijdou a odejdou jako květy na stromech a o příčinách toho se můžeme jen dohadovat. Vše je podřízeno času a lze to chápat jako skutečné i neskutečné. Je-li hladina jezera zčeřena, zdá se zčeřený i obraz Měsíce. Lze to chápat obojím způsobem, jako pravdivé i jako falešné.

ČAS neboli JAMA pokračoval: Nedávej průchod hněvu, mudrci. To je jistá cesta do neštěstí. Pochop, že co se má stát, to se stane. Nenechat se ovládnout samolibostí či arogancí a následovat bezprostřední naplňování svých běžných rolí, to je přirozeností moudrých. Těmi, kdo jsou moudří a zůstávají oproštěni od egoismu a sobectví, jako by byli

ve stavu hlubokého spánku, musí být uděláno vše, co je třeba udělat. Nedopusť, aby tomu tak nebylo.

Kde je tvá moudrost, velikost a mravní odvaha? Ó mudrci, proč když znáš cestu k blaženosti, jednáš jako hlupák? Přece víš, že zralé ovoce padá ze stromu na zem. Místo toho, aby sis to uvědomil, chceš mě proklít?

Jistě víš, že každý má dvě těla. Jedno fyzické a jedno mentální. Fyzické tělo je netečné, bez schopnosti vnímat a spěje ke svému zániku. Mysl je omezená, ale spořádaná. V tobě je však mysl rozrušená. Mysl nutí tělo tancovat, jak ona píská. Způsobuje na těle postupné změny, jako když si dítě hraje s blátem. Pouze mentální čin je činem, neboť myšlenky způsobí omezení a čirý stav mysli je osvobozením. Právě mysl vytvoří tělo i s jeho končetinami. Právě mysl je bytostí netečnou, nebo bytostí vnímání schopnou. Také neomezená rozmanitost věcí není nic jiného než mysl. Mysl se ve své rozlišovací funkci nazývá rozumem a ve funkci ztotožňovací egem neboli pocitem jáství. Fyzické tělo je jen hmota, a přece jej mysl považuje za sebe sama. Obrátí-li se však mysl k Pravdě, odloží své ztotožnění s tělem a dosáhne Nejvyššího.

Ó mudrci, zatímco jsi byl ponořen v rozjímání, odešel tvůj syn ve svých představách daleko odsud. Zanechal zde tělo, jež bylo „synem mudrce Bhrgu“, a vystoupil na nebe. Tam si užíval radostí s nebeskými nymfami, a když byly po čase jeho zásluhy vyčerpány, spadl jako zralý plod spolu s nymfou zpátky na zem. Své éterické tělo musel nechat v nebi a na zem spadl, aby se tu zrodil ve fyzickém těle. Zde na zemi vystřídal mnoho zrození. Byl synem *bráhmany*, králem, rybářem, labutí, znovu králem, *jóginem* ovládajícím psychické síly, polobohem, synem mudrce, opět králem a opět synem mudrce. V důsledku špatných činů pak byl lovcem a opět králem, rodil se jako červ nebo rostlina, byl oslem, bambusem, srncem, hadem, ptákem, pak opět polobohem, a nyní se zrodil jako syn *bráhmany* Vasudévy. Zná dobře svaté texty a právě teď vykonává pokání na břehu svaté řeky jménem Samangá.